

Corona og Stjørdal

TILTAK FOR NÆRINGSLIVET

Utgangspunkt

- Kraftfulle tiltak iverksatt for å hindre smittespredning og «flate ut smittekurven»
- Dette har vidtgående konsekvenser for samfunnsliv og økonomi
- Kommunen har til nå (i hovedsak) prioritert det akutte smittevernarbeidet
- Samtidig blir mange permittert, mister jobben og/eller frykter for jobben sin.
- Hva kan Stjørdal kommune bidra med?

Noen tiltak allerede iverksatt (og ikke)

- Proneo har fått stilt sin kompetanse til vederlagsfri avbenyttelse hos bedriftene finansiert gjennom kommunens rammeavtale
- Kommunen har begynt å betale sine regninger fortløpende og ikke på forfallsdato for å avhjelpe likviditeten i næringslivet
- Kommunen har fra starten i forrige uke fått prioritert opp faglig veiledning og bistand til private virksomheter for å redusere smittebroer der hvor virksomhet opprettholdes
- Kommunen har ikke innført egne geografiske reise/karantenereregler

Den økonomiske situasjonen påvirker også kommunene direkte – og dramatisk

- Vi kommer til å oppleve en betydelig redusert skatteinntang for året
- Vi kommer til å oppleve en betydelig inntektssvikt fra egenbetalte tjenester
- Vi kommer til å opparbeide oss betydelige direkte merkostnader og som allerede akkumuleres
- Dette påvirker igjen også vårt handlingsrom – hvilket handlingsrom har vi egentlig?

Viktig vedtak i stortinget før helga

- Det «store flertallet» på stortinget fattet før helga her et viktig vedtak
- *«Stortinget ber regjeringen om å kompensere kommunene og fylkeskommunene for urimelige virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med håndteringen av smittesituasjonen og endret økonomisk utvikling siden vedtatt statsbudsjett»*

Gitt dette – hva kan Stjørdal bidra med?

- Gitt dette vedtaket, og i den utstrekning det følges opp, står Stjørdal på grunn av god økonomistyring over år i en posisjon hvor vi kan bidra ekstraordinært.
- I inneværende års budsjett har vi budsjettert med et reelt overskudd på 35 millioner kroner i den kommunale driften.
- Ordfører har ført dialog med NHO og næringsliv om hva som kan være relevante tiltak i dagens situasjon.
- Vi ønsker å bidra til vårt lokale næringsliv. Det må ha betydning for innretningen.

Konklusjon

- Ordfører har bedt kommunedirektør om i sin salderingssak til kommunestyret i juni å saksutrede et tilleggsalternativ til den føring som kommunestyret har gitt gjennom sitt budsjett- og økonomiplanvedtak.

Overordnede føringer for hva som bes utredet:

- Alternativet tar i bruk oppad begrenset alt tilgjengelig reelt overskudd til mulig avbenyttelse.
- Alternativet vurderer på toppen av dette også mulig framskyndelse av lånefinansierte investeringer som i utgangspunktet ligger lenger fram i investeringsplanen.
- Tiltakene som foreslås skal:
 - Være vurdert som fornuftige uavhengig av dagens situasjon (framskynde ellers fornuftige grep)
 - Være relevante i den situasjonen vi står oppe i (altså mulig for lokalt næringsliv å kunne få gevinst av)
 - Ikke pådra kommunen varige økte driftskostnader (altså være av engangskarakter)
 - Kunne iverksettes innenfor gjeldende budsjettår (hvis ikke får vi komme tilbake til det i den ordinære budsjett- og økonomiplanbehandling).
 - Og hvis framskyndelse av investeringer må disse tas tilsvarende ned i påfølgende år (for ikke å samlet pådra oss økte kapitalforpliktelser over tid og når vi er ute av krisen)

Momenter som er pekt på/kan være aktuelle/bedt om vurdert (ikke uttømmende)

- Framskyndelse av mindre investeringer vi har kapasitet til å gjennomføre og som måtte være gryteklar (usikker hvor mye det kan være snakk om)
- Igangsettelse av vedlikeholdsarbeid som uansett ville kommet til iverksettelse lenger ned i løypa (vurderes som svært aktuelt) – både innenfor ordinær drift, men også innen vann- og avløpsområdet
- Ekstra midler for gjennomføring av arrangement og kulturtilstelninger når smittefaren tillater dette/eller på en måte smittefaren tillater (dette er også en del av næringslivet som sliter nå)
- Et midlertidig økt inntak av lærlinger i kommunal drift, nå som det er forventet en nedgang i privat etterspørsel etter det samme (vurdere særlig innenfor andre områder enn de tradisjonelle)

Hva kan dette bety?

- 35 millioner er lite i den store sammenhengen, men holder stortinget sitt ord (hvilket vi må legge til grunn) og vi aggregerer dette opp til nasjonalt nivå (hvis alle andre kommuner gjør det samme) så snakker vi om minimum 7 milliarder i økt etterspørselsimpuls fra kommunesektoren. I tillegg kommer eventuelt framskyndede investeringer.
- Innretningen tar sikte på å målrette tiltakene slik at det er lokalt næringsliv, innenfor de områdene kommunen har mulighet til å bidra, som nyter godt av tiltakene.
- Det er mulig for Stjørdal å gjøre dette og allikevel ikke gå på akkord med en forsvarlig økonomistyring nettopp fordi vi har hatt en ansvarlig økonomistyring til nå. Det at vi har en buffer gjør dette mulig.
- Styrken i tiltakene våre forutsetter at stortinget følger opp vedtaket de nå har fattet, og vil begrenses i den grad de ikke gjør dette. Da vil korona-kostnadene spise av vårt handlingsrom på 35 millioner.
- Tiltakene må også oppfylle kriteriene. 35 millioner er kraftfullt for en kommune som Stjørdal kommune. Til sammenligning er vårt årlige vedlikeholdsbudsjett på 10 millioner årlig.
- Tiltakene vil også forutsette tilslutning i kommunestyret når den tid kommer. Ordfører har her dog allerede avklart politisk tilslutning til hovedretningen gjennom dialog med de partiene som utgjør et budsjettforpliktende flertall i kommunestyret.

I tillegg:

- I tillegg er det viktig å minne om at vi som kommune også påvirker etterspørselen (om ikke også i enda større grad), på andre vis enn kun gjennom offentlige budsjetter. I tillegg på marginen. Jeg tenker her eksempelvis på vår plan- og bygningslovsbehandling.
- Og om jeg i stedet synliggjorde en mulig økt etterspørselsimpuls på 7 milliarder nasjonalt om alle gjør som Stjørdal så er det da særlig relevant å minne om følgende:
- *Vi har et gryteklart samferdselsprosjekt på 11 milliarder i form av ny E6 fra Ranheim-Åsen (her i landsdelen) og som jeg nå forventer at veiselskap, alle lokalpolitikere og kommuneadministrasjoner bidrar til at kommer til hurtig realisering.*

NY E6 i Trøndelag

- Ordfører har derfor også bedt kommunedirektøren om å sørge for at denne saken gis høyeste prioritet og kommer til politisk behandling uten unødig opphold, samt
- Vært i kontakt med Nye Veier i Trøndelag for å forsikre meg om at de bidrar til det samme gjennom nødvendige avklaringer.
- Jeg vil oppfordre også våre nabokommuner om å bidra til dette. Dette er en situasjon vi bærer et felles ansvar for.

Oppsummert

- Corona-krisen er ikke bare en helsekrise, men også en samfunnsøkonomisk næringslivskrise.
- Stjørdal har bidratt med det som etter vår størrelse er kraftfulle tiltak når det kommer til ivaretagelse av liv og helse.
- Vi skal også gjøre det samme hva gjelder samfunnsøkonomi og arbeidsplasser.
- Politiske og administrativ ledelse i kommunen virker sammen for å gjøre dette mulig.